

Wymagania na poszczególne oceny z przedmiotu historia w klasie 6a szkoły podstawowej.

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Rozdział I. Narodziny nowożytnego świata					
1. Wielkie odkrycia geograficzne	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Indie, Amerykę podaje przykłady towarów sprowadzanych z Indii (przyprawy, jedwab) wymienia Krzysztofa Kolumba jako odkrywcę Ameryki podaje rok odkrycia Ameryki (1492 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nowości w technice żeglarskiej, które umożliwiły dalekomorskie wyprawy poprawnie posługuje się terminami: <i>karawela</i>, <i>kompas</i> podaje lata pierwszej wyprawy dookoła Ziemi (1519–1522 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia wskazuje Ferdynanda Magellana jako dowódcę wyprawy dookoła świata i przedstawia jej znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny wielkich odkryć geograficznych wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. oraz wymienia ich dowódców (Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan, Vasco da Gama, Bartłomiej Diaz) poprawnie posługuje się terminem: <i>tubylec</i> wyjaśnia, dlaczego ludność tubylczą Ameryki nazwano Indianami 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny poszukiwania morskiej drogi do Indii podaje i zaznacza na osi czasu daty wypraw Bartłomieja Diaza i Vasco da Gamy poprawnie posługuje się terminem: <i>astrolabium</i> wyjaśnia, dlaczego Krzysztof Kolumb i Ferdynand Magellan skierowali swoje wyprawy drogą na zachód 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy pochodzenie nazwy Ameryka wskazuje związek między wynalazkami z dziedziny żeglugi a podejmowaniem dalekich wypraw morskich
2. Skutki odkryć geograficznych	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki (Majowie, Aztekowie i Inkowie) przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>Stary Świat</i>, <i>Nowy Świat</i> podaje przykłady towarów, które przewożono między Ameryką a Europą 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>cywilizacje prekolumbijskie</i> wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki przedstawia po jednym pozytywnym i negatywnym skutku wielkich odkryć geograficznych wskazuje odkrycie Ameryki jako początek epoki nowożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia</i>, <i>niewolnik</i>, <i>plantacja</i> przedstawia politykę Hiszpanów i Portugalczyków w Nowym Świecie tłumaczy przyczyny przewagi Europejczyków nad tubylczą ludnością Ameryki 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych poprawnie posługuje się terminem: <i>konkwistador</i> wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Majów, Azteków i Inków wskazuje na mapie tereny skolonizowane przez Hiszpanów i Portugalczyków 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych wymienia na podstawie mapy nazwy współczesnych państw położonych na obszarach dawniej zamieszkiwanych przez cywilizacje prekolumbijskie opisuje działalność konkwistadorów i wymienia najbardziej

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
			<ul style="list-style-type: none"> opowiada o sytuacji niewolników na plantacjach w Ameryce wyjaśnia, w jaki sposób w Ameryce pojawiła się ludność afrykańska 		znanych konkwistadorów (Hernán Cortez, Francisco Pizarro)
3. Renesans – narodziny nowej epoki	<ul style="list-style-type: none"> zaznacza na osi czasu epokę renesansu wymienia Jana Gutenberga jako wynalazcę druku 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>renesans</i>, podaje czas trwania epoki renesansu przedstawia ideał człowieka w epoce odrodzenia i wyjaśnia termin: <i>człowiek renesansu</i> wskazuje Leonarda da Vinci jako człowieka renesansu i określa dwie–trzy dziedziny jego zainteresowań 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>antyk</i>, <i>humanizm</i> charakteryzuje epokę renesansu wyjaśnia nazwę nowej epoki opisuje dokonania Leonarda da Vinci i uzasadnia słuszność twierdzenia, że był on człowiekiem renesansu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ wynaleźnienia druku na rozprzestrzenianie się idei renesansu przedstawia poglądy humanistów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje Erazma z Rotterdamu jako wybitnego humanistę i przedstawia jego poglądy porównuje pracę kopisty z pracą w średniowiecznej drukarni
4. Kultura renesansu w Europie	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje Włochy jako kolebkę renesansu, wymienia Leonarda da Vinci i Michała Anioła jako wybitnych twórców włoskiego odrodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w czym przejawiała się renesansowa radość życia poprawnie posługuje się terminem: <i>mecenat</i> 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>fresk</i>, podaje przykład dzieła wykonanego tą techniką wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>attyka</i>, <i>arkada</i>, <i>kopuła</i> do opisu budowli renesansowych charakteryzuje sztukę renesansową, wskazując główne motywy podejmowane przez twórców, 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>perspektywa</i> podaje przykłady dzieł, w których zastosowano perspektywę

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
5. Reformacja – czas wielkich zmian	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wystąpienie Marcina Lutra jako początek reformacji poprawnie posługuje się terminem: <i>odpust</i> określa początek reformacji (1517 r.) i zaznacza tę datę na osi czasu 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>reformacja, protestanci</i> wskazuje sprzedaż odpustów jako jedną z przyczyn reformacji charakteryzuje wyznania protestanckie i podaje ich założycieli wymienia wyznania protestanckie 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>pastor, celibat, zbór</i> wskazuje objawy kryzysu w Kościele katolickim jako przyczynę reformacji opisuje okoliczności powstania anglikanizmu przedstawia skutki reformacji 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje poglądy Marcina Lutra opisuje postanowienia pokoju w Augsburgu (1555 r.) i wyjaśnia zasadę <i>czyj kraj, tego religia</i> przedstawia na mapie podział religijny Europy 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje poglądy głoszone przez Jana Kalwina wskazuje zmiany wprowadzone w liturgii protestanckiej
6. Kontrreformacja	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>sobór</i> przy pomocy nauczyciela przedstawia przyczyny zwołania soboru w Trydencie oblicza, jak długo obradował sobór trydencki i zaznacza to na osi czasu (daty powinny być podane przez nauczyciela) 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>kontrreformacja, seminarium duchowne</i> przedstawia zadania seminariów duchownych w dobie kontrreformacji wyjaśnia cel założenia zakonu jezuitów wymienia Ignacego Loyolę jako założyciela zakonu jezuitów wskazuje zakon jezuitów jako instytucję powołaną do walki z reformacją 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia postanowienia soboru trydenckiego poprawnie posługuje się terminami: <i>heretyk, inkwizycja, indeks ksiąg zakazanych</i> wyjaśnia cel utworzenia inkwizycji i indeksu ksiąg zakazanych 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność zakonu jezuitów przedstawia zasady obowiązujące jezuitów 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny wybuchu wojny trzydziestoletniej podaje datę podpisania pokoju westfalskiego (1648 r.) i jego najważniejsze postanowienia
Rozdział II. W Rzeczypospolitej szlacheckiej					
7. Demokracja szlachecka	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>szlachta, herb, szabla</i> wymienia zajęcia szlachty 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja szlachecka, przywilej, magnateria, szlachta</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia prawa i obowiązki szlachty, poprawnie posługuje się terminem: <i>pospolite ruszenie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>sejm walny, sejmiki ziemskie</i> przedstawia decyzje podejmowane na sejmie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób doszło do ukształtowania się demokracji szlacheckiej

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na ilustracji postać szlachcica 	<p><i>średnia, szlachta zagrodowa, gołota</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia izby sejmu walnego wyjaśnia funkcjonowanie zasady <i>liberum veto</i> przedstawia prawa szlachty odziedziczone po rycerskich przodkach 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wpływ przywilejów szlacheckich na pozycję tego stanu podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji <i>Nihil novi</i> (1505 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia przedstawia prawa otrzymane przez szlachtę na mocy konstytucji <i>Nihil novi</i> przedstawia zróżnicowanie stanu szlacheckiego 	<p>walnym</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rolę sejmików ziemskich i zakres ich uprawnień przedstawia skład izb sejmu walnego 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje parlamentaryzm Rzeczypospolitej XVI–XVII w. z parlamentaryzmem współczesnej Polski wyjaśnia, kto sprawował władzę w Rzeczypospolitej
8. W folwarku szlacheckim	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie postępuje się terminami: <i>folwark, dwór</i> na podstawie ilustracji z podręcznika wymienia elementy wchodzące w skład folwarku szlacheckiego opisuje zajęcia chłopów i mieszczan 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie postępuje się terminami: <i>splaw wiślany, szkuta, spichlerz, pańszczyzna</i> przedstawia gospodarczą działalność szlachty wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie i najważniejsze porty położone nad Wisłą wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane do kraju 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze zabudowania folwarku i wskazuje ich funkcje wyjaśnia przyczyny i sposoby powiększania się majątków szlacheckich tłumaczy, dlaczego szlachta uchwaliła ustawy antychłopskie i antymieszczańskie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki wymienia najważniejsze ustawy wymierzone przeciw chłopom i mieszczanom wyjaśnia następstwa ożywienia gospodarczego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ ustaw antychłopskich i antymieszczańskich na położenie tych grup społecznych i rozwój polskiej gospodarki
9. W czasach ostatnich Jagiellonów	<ul style="list-style-type: none"> wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów: Zygmunta I 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Prusy Książęce, Prusy Królewskie, Inflanty opisuje zależność Prus 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny wojny Polski z zakonem krzyżackim (1519–1521 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie postępuje się terminem: <i>hołd lenny</i> przedstawia postanowienia hołdu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje korzyści i zagrożenia wynikające z postanowień hołdu pruskiego

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	<p>Starego i Zygmunta Augusta</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje i zaznacza na osi czasu datę hołdu pruskiego (1525 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia 	<p>Książęcych od Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny najazdu Iwana Groźnego na Inflanty • wskazuje na obrazie Jana Matejki <i>Hołd pruski</i> postaci Zygmunta Starego i Albrechta Hohenzollerna 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia państwa walczące o Inflanty i wskazuje sporne terytorium na mapie • wyjaśnia skutki rywalizacji Polski, Szwecji, Moskwy i Danii o Inflanty 	<p>pruskiego (1525 r.) i jego skutki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje politykę wschodnią ostatnich Jagiellonów i jej następstwa
10. Odrodzenie na ziemiach polskich	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia Mikołaja Kopernika jako twórcę teorii heliocentrycznej • wskazuje Wawel jako przykład budowli renesansowej w Polsce • poprawnie posługuje się terminem: <i>włoszczyzna</i> i wskazuje jego pochodzenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego jako twórców literatury renesansowej w Polsce • wyjaśnia przyczyny twórczości literackiej w języku polskim • charakteryzuje odkrycie Mikołaja Kopernika i pokazuje różnice między teorią polskiego astronoma a dotychczas obowiązującą koncepcją budowy wszechświata 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie posługuje się terminami: <i>arras, krużganki, mecenat</i> • charakteryzuje krótko twórczość Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego • opisuje Wawel jako przykład architektury renesansu w Polsce • uzasadnia tezę, że Mikołaj Kopernik był człowiekiem renesansu • przywołuje Galileusza jako zwolennika teorii Kopernika 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie posługuje się terminami: <i>teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna</i> • wyjaśnia przyczyny rozwoju kultury renesansowej w Polsce • przedstawia zasługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju renesansu • przedstawia poglądy Andrzeja Frycza Modrzewskiego jako pisarza politycznego doby renesansu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski • opisuje wybraną budowlę renesansową w swoim regionie
11. Rzeczpospolita Obojga Narodów	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Lublin i Rzeczpospolitą Obojga Narodów • podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania unii lubelskiej (1569 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, unia realna</i> • wyjaśnia nazwę Rzeczpospolita Obojga Narodów • wskazuje na mapie Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postanowienia unii lubelskiej • charakteryzuje strukturę narodową i wyznaniową I Rzeczypospolitej • analizuje wygląd herbu I Rzeczypospolitej i porównuje go z herbem Królestwa Polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje skutki utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów • wyjaśnia korzyści płynące z wielokulturowości • wskazuje na mapie Wołyń, Podole i Ukrainę 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na obrazie Jana Matejki <i>Unia lubelska</i> postać Zygmunta II Augusta jako autora i pomysłodawcę unii 			
12. „Państwo bez stosów”	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wielowyznaniowość I Rzeczypospolitej poprawnie posługuje się terminem: <i>tolerancja</i> zauważa potrzebę poszanowania odmienności religijnej i kulturowej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wyznania zamieszkujące Rzeczpospolitą Obojga Narodów wskazuje cel podpisania konfederacji warszawskiej podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania konfederacji warszawskiej (1573 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia postanowienia konfederacji warszawskiej poprawnie posługuje się terminem: <i>innowierca</i> nazywa świątynie różnych wyznań wskazuje na mapie Raków i Pińczów jako ważne ośrodki reformacji w Polsce omawia wkład innych wyznań w rozwój szkolnictwa I Rzeczypospolitej wyjaśnia, co oznacza, że Polska była nazywana „państwem bez stosów” 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>katolicyzm, judaizm, luteranizm, prawosławie</i> charakteryzuje strukturę wyznaniową I Rzeczypospolitej wyjaśnia, kim byli arianie i przedstawia zasady ich religii tłumaczy przyczyny niechęci szlachty polskiej wobec arian 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa i wskazuje na mapie ziemie zamieszkałe przez przedstawicieli poszczególnych wyznań wyjaśnia związek między narodowością a wyznawaną religią wśród mieszkańców I Rzeczypospolitej
13. Pierwsza wolna elekcja	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>elekcja</i> wskazuje Henryka Walezego jako pierwszego króla elekcyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>wolna elekcja, bezkrólewie</i> podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszej wolnej elekcji krótko opisuje, dlaczego polskich władców zaczęto wybierać drogą wolnej elekcji 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zasady wyboru monarchy na podstawie obrazu Canaletta opisuje miejsce i przebieg wolnej elekcji wyjaśnia skutki wolnych elekcji opisuje przebieg pierwszego bezkrólewia i wyjaśnia, kim był <i>interrex</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia warunki, które musieli spełnić królowie elekcyjni poprawnie posługuje się terminami: <i>Artykuły henrykowskie, pacta conventa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ <i>Artykułów henrykowskich</i> i <i>pacta conventa</i> na pozycję monarchy w Rzeczypospolitej

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Rozdział III. W obronie granic Rzeczypospolitej					
14. Wojny z Rosją	<ul style="list-style-type: none"> wymienia Stefana Batorego jako kolejnego po Henryku Walezym władcę Polski poprawnie postępuje się terminem: <i>hetman</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia, jak zakończyły się wojny o Inflanty prowadzone przez Stefana Batorego podaje i zaznacza na osi czasu datę bitwy pod Kłuszynem (1610 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia przywołuje Stanisława Żółkiewskiego jako dowódcę bitwy pod Kłuszynem wskazuje na mapie Moskwę i Kłuszyn wskazuje na mapie Inflanty i Carstwo Rosyjskie 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny najazdu Iwana Groźnego na Inflanty poprawnie postępuje się terminami: <i>piechota wybraniecka, dymitriada, Kreml, bojar</i> wskazuje na mapie tereny przyłączone przez Polskę w wyniku interwencji w Rosji (po pokoju w Polanowie i Jamie Zapolskim) opisuje, w jakim celu została utworzona piechota wybraniecka opowiada o znaczeniu bitwy pod Kłuszynem 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przyczyny poparcia Dymitra Samozwańca przez magnatów i duchowieństwo wskazuje przyczyny obalenia Dymitra Samozwańca wyjaśnia cel polskiej interwencji w Rosji podaje datę podpisania pokoju w Polanowie (1634 r.) opisuje następstwa dymitriady 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia politykę Zygmunta III wobec Rosji przedstawia postanowienia pokoju w Polanowie
15. Początek wojen ze Szwecją	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Szwecję, Inflanty i Wisłę wymienia stolice Polski (Gniezno, Kraków, Warszawa) 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Kircholm i Pomorze Gdańskie podaje datę bitwy pod Kircholmem (1605 r.) i nazwisko dowódcy polskich wojsk (Jan Karol Chodkiewicz) wymienia elementy uzbrojenia husarza i pokazuje je na ilustracji 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przyczyny wojen polsko-szwedzkich w XVII w. poprawnie postępuje się terminem: <i>czo</i> wskazuje na mapie Oliwę podaje datę bitwy pod Oliwą (1627 r.) i wyjaśnia znaczenie tego starcia wyjaśnia, dlaczego przeniesiono stolicę z Krakowa do Warszawy 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Zygmunt III Waza utracił tron Szwecji – przedstawia przyczyny zablokowania ujścia Wisły przez Szwedów – tłumaczy, dlaczego Polska często nie wykorzystywała swoich sukcesów militarnych opowiada przebieg wojny o Inflanty 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postanowienia i podaje daty podpisania rozejmu w Starym Targu (1629 r.) i Sztumskiej Wsi (1635 r.)

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
16. Powstanie Chmielnickiego	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje Bohdana Chmielnickiego jako przywódcę powstania Kozaków na Ukrainie rozpoznaje na ilustracji Kozaka wśród przedstawicieli innych grup społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kim byli Kozacy poprawnie posługuje się terminem: <i>Zaporoże</i> wskazuje na mapie Ukrainę, Zaporozie i Dzikie Pola podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania kozackiego (1648 r.) wymienia elementy uzbrojenia Kozaków i pokazuje je na ilustracji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kim byli Kozacy rejestrowi przedstawia zajęcia i sytuację Kozaków wskazuje na mapie najważniejsze bitwy powstania (Żółte Wody, Korsuń, Beresteczko) 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny wybuchu powstania na Ukrainie omawia główne etapy powstania wyjaśnia, dlaczego powstanie Chmielnickiego przerodziło się w wojnę polsko-rosyjską wskazuje na mapie Perejasław podaje i zaznacza na osi czasu datę ugody w Perejasławiu (1654 r.) uzasadnia tezę, że powstanie Chmielnickiego było wojną domową 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia skutki powstania Chmielnickiego wskazuje rozejm w Andruszowie jako moment zakończenia powstania i wojny polsko-rosyjskiej (1667 r.) ocenia politykę szlachty wobec Kozaków
17. Potop szwedzki	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>potop szwedzki</i> wskazuje Stefana Czarnieckiego jako bohatera walk ze Szwedami wymienia obronę Jasnej Góry jako przełomowy moment potopu szwedzkiego wskazuje na mapie Częstochowę i Inflanty 	<ul style="list-style-type: none"> podaje i zaznacza na osi czasu daty potopu szwedzkiego (1655–1660 r.) oraz pokoju w Oliwie (1660 r.) charakteryzuje postępowanie Szwedów wobec ludności polskiej wyjaśnia, dlaczego najazd Szwedów nazwano potopem 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>wojna podjazdowa</i> wyjaśnia przyczyny prowadzenia wojny podjazdowej przez Polskę wskazuje na mapie Lwów i Prusy Książęce charakteryzuje postaci Stefana Czarnieckiego i Augustyna Kordeckiego uzasadnia znaczenie bohaterskiej obrony 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich wyjaśnia przyczyny początkowych niepowodzeń Rzeczypospolitej w czasie potopu szwedzkiego wymienia postanowienia pokoju w Oliwie 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia skutki potopu szwedzkiego – wskazuje zagrożenie płynące dla Rzeczypospolitej z powodu utraty lenna pruskiego

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia na ilustracji uzbrojenie piechoty szwedzkiej 	<p>Częstochowy dla prowadzenia dalszej walki z najeźdźcą</p>		
18. Wojny z Turcją	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny wyprawy Jana III Sobieskiego pod Wiedeń • wskazuje na mapie Wiedeń 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie posługuje się terminami: <i>islam</i>, <i>wezyr</i> • podaje i zaznacza na osi czasu daty bitwy pod Chocimiem (1673 r.) oraz odsieczy wiedeńskiej (1683 r.) • wymienia skutki wojen z Turcją • wskazuje na mapie Podole, Chocim i Kamieniec Podolski • poprawnie posługuje się terminami: <i>sułtan</i>, <i>husarz</i>, <i>janczar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie posługuje się terminami: <i>haracz</i>, <i>ekspansja</i> • podaje i zaznacza na osi czasu daty najazdu tureckiego i oblężenia Kamieńca Podolskiego (1672 r.) • wskazuje na mapie tereny, na których toczyła się wojna (Podole) oraz miejsca najważniejszych wydarzeń (Cecora Kamieniec Podolski, Chocim) 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny wojen polsko-tureckich w XVII w. • przedstawia walkę Rzeczypospolitej o Mołdawię • wymienia hetmanów Stanisława Żółkiewskiego i Jana Karola Chodkiewicza oraz bitwy z Turcją, w których dowodzili (Cecora 1620 r., obrona Chocimia 1621 r.) • charakteryzuje postaci Jana III Sobieskiego i Kara Mustafy • wymienia przyczyny początkowych niepowodzeń wojsk polskich w walce z Turkami w II poł. XVII w. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje postanowienia traktatu w Buczaczu • przedstawia następstwa wojen polsko-tureckich w XVII w.
19. Kryzys Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII w. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w., w tym m.in. wyniszczenie kraju i straty terytorialne • charakteryzuje XVII stulecie jako czas wielu konfliktów wojennych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie posługuje się terminem: <i>liberum veto</i> • wskazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą (Inflanty, Podole, Prusy Książęce, część Ukrainy) 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje funkcjonowanie aparatu władzy na przełomie XVII i XVIII w., zwracając uwagę na słabość władzy królewskiej, zrywanie sejmów i wzrost znaczenia magnaterii 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny rokoszu Lubomirskiego • wyjaśnia, dlaczego w Rzeczypospolitej coraz większą rolę zaczęli odgrywać magnaci • wskazuje postać Władysława Sicińskiego,

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		<p>prowadzonych przez Rzeczpospolitą</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny uzależnienia Polski od obcych państw 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje objawy kryzysu państwa podaje przyczyny i objawy kryzysu gospodarczego 	<p>który w 1652 r. doprowadził do pierwszego w historii zerwania sejmu</p>
20. Barok i sarmatyzm	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o sposobach spędzania czasu wolnego przez szlachtę na przełomie XVII i XVIII w. wskazuje pozytywne i negatywne cechy szlachty polskiej tego okresu 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>barok</i> zaznacza na osi czasu epokę baroku wymienia dwie lub trzy cechy charakterystyczne architektury barokowej z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu barokowym wyjaśnia, czym były kalwarie wymienia najwybitniejsze dzieła sztuki barokowej w Polsce i Europie (np. Wersal, pałac w Wilanowie) 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje malarstwo i rzeźbę epoki baroku charakteryzuje ideologię sarmatyzmu wyjaśnia pochodzenie terminu <i>sarmatyzm</i> wyjaśnia znaczenie określenia „złota wolność szlachecka” opisuje strój sarmacki na podstawie ilustracji 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>putto</i>, <i>ornament</i> – wyjaśnia genezę epoki baroku – wskazuje wpływ rosnącej pobożności na architekturę i sztukę epoki – wskazuje następstwa bezkrytycznego stosunku szlachty do ustroju państwa 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega związek kultury barokowej z ruchem kontrreformacyjnym – charakteryzuje barok jako epokę kontrastów
Rozdział IV. Od absolutyzmu do republiki					
21. Monarchia absolutna we Francji	<ul style="list-style-type: none"> przywołuje postać Ludwika XIV jako władcy absolutnego wskazuje na mapie Francję 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia absolutna</i> wymienia uprawnienia monarchy absolutnego wskazuje czas panowania Ludwika XIV (XVII w.) 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>manufaktura</i>, <i>clo</i>, <i>import</i>, <i>eksport</i> wyjaśnia, dlaczego Francja była europejską potęgą 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>hugenoci</i> opisuje, jak zakończyły się wojny religijne we Francji (przywołuje Edykt nantejski) 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia działania kardynała Richelieu zmierzające do wzmocnienia pozycji monarchy

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		<ul style="list-style-type: none"> opisuje życie w Wersalu w czasach Ludwika XIV krótko opisuje zakres władzy króla w monarchii absolutnej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia, w jaki sposób doszło do wzmocnienia władzy królewskiej we Francji wyjaśnia, dlaczego Ludwika XIV określano mianem Króla Słońce 	<ul style="list-style-type: none"> omawia politykę gospodarczą ministra Colberta opowiada o twórczości Moliera 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje pozytywne i negatywne strony panowania Ludwika XIV
22. Monarchia parlamentarna w Anglii	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Anglię i Londyn przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>parlament</i> 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia parlamentarna</i> wskazuje Anglię jako kraj o ustroju monarchii parlamentarnej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia Deklarację praw narodu angielskiego przedstawia zakres władzy dyktatora wskazuje organy władzy w monarchii parlamentarnej 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>purytanie, nowa szlachta, rojaliści</i> wyjaśnia przyczyny konfliktu Karola I z parlamentem charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne etapy kształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii porównuje ustrój monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej
23. Oświecenie w Europie	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>oświecenie</i> zaznacza na osi czasu epokę oświecenia podaje przykład dokonania naukowego lub technicznego epoki oświecenia (np. termometr lekarski, maszyna parowa) 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>klasycyzm</i> z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu klasycystycznym wymienia najważniejsze dokonania naukowe i techniczne epoki oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje ideologię oświecenia przedstawia postać Monteskiusza i wyjaśnia, na czym polegała opracowana przez niego koncepcja trójpodziału władzy wymienia przykłady budowli klasycystycznych w Polsce i Europie charakteryzuje styl klasycystyczny tłumaczy, dlaczego nowa epoka w kulturze 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia postaci Woltera i Jana Jakuba Rousseau poprawnie posługuje się terminem: <i>ateizm</i> omawia koncepcję umowy społecznej zaproponowaną przez Jana Jakuba Rousseau wyjaśnia przyczyny krytyki absolutyzmu i Kościoła przez filozofów doby oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi przedstawia zasługi Denisa Diderota dla powstania <i>Wielkiej encyklopedii francuskiej</i>

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
			europejskiej została nazwana oświeceniem		
24. Nowe potęgi europejskie	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Rosję, Austrię i Prusy w XVIII w. wymienia Marię Teresę, Józefa II, Piotra I i Fryderyka Wielkiego jako władców Austrii, Rosji i Prus wskazuje Rosję, Austrię i Prusy jako potęgi europejskie XVIII stulecia 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>absolutyzm</i>, <i>absolutyzm oświecony</i> podaje przykłady reform w monarchiach absolutyzmu oświeconego wskazuje wpływ ideologii oświecenia na reformy w krajach absolutyzmu oświeconego wskazuje na mapie Petersburg jako nową stolicę Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach wyjaśnia związki między pojawieniem się nowych potęg w Europie Środkowej a sytuacją w Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach wyjaśnia wpływ reform na wzrost znaczenia tych państw opisuje skutki uzyskania przez Rosję dostępu do Bałtyku 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje monarchię absolutną z monarchią absolutyzmu oświeconego podaje daty powstania Królestwa Pruskiego (1701 r.) i Cesarstwa Rosyjskiego (1721 r.)
25. Stany Zjednoczone Ameryki	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Stany Zjednoczone określa czas powstania Stanów Zjednoczonych przywołuje postać Jerzego Waszyngtona jako pierwszego prezydenta USA 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia</i>, <i>konstytucja</i> wskazuje na mapie kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej wymienia strony konfliktu w wojnie o niepodległość Stanów podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji USA – pierwszej takiej ustawy na świecie (1787 r.) wyjaśnia, dlaczego Amerykanie mówią w języku angielskim 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny wybuchu wojny między kolonistami a rządem brytyjskim opisuje wydarzenie zwane bostońskim piciem herbaty poprawnie posługuje się terminem: <i>bojkot</i> podaje i zaznacza na osi czasu datę powstania Stanów Zjednoczonych (4 lipca 1776 r.) charakteryzuje znaczenie Deklaracji niepodległości 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia najważniejsze etapy walki o niepodległość USA omawia zasługi Jerzego Waszyngtona dla powstania USA opisuje idee oświeceniowe zapisane w konstytucji USA 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>Kongres</i>, <i>Izba Reprezentantów</i> – charakteryzuje ustrój polityczny USA

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		<ul style="list-style-type: none"> • porównuje pierwszą flagę USA z flagą współczesną, wskazując zauważone podobieństwa i różnice • wymienia Tadeusza Kościuszkę i Kazimierza Pułaskiego jako polskich bohaterów walki o niepodległość USA 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia udział Polaków w walce o niepodległość USA 		
Rozdział V. Upadek Rzeczypospolitej					
26. Rzeczpospolita pod rządami Wettinów	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia Augusta II Mocnego i Augusta III Sasa jako monarchów sprawujących władzę w Polsce na początku XVIII w. 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, anarchia</i> • wskazuje na mapie Saksonię • wymienia przyczyny anarchii w Polsce • opisuje konsekwencje wyboru dwóch władców jednocześnie 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie posługuje się terminami: <i>konfederacja, liberum veto, wolna elekcja, przywileje, złota wolność szlachecka</i> • wyjaśnia sens powiedzeń: <i>Od Sasa do Lasa i Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa</i> • przedstawia postać Stanisława Leszczyńskiego • charakteryzuje projekty reform w I poł. XVIII w. • przedstawia Stanisława Konarskiego jako reformatora Rzeczypospolitej i krótko opisuje propozycje jego reform 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia genezę i postanowienia sejmu niemego • podaje i zaznacza na osi czasu datę obrad sejmu niemego (1717 r.) • wyjaśnia przyczynę ingerencji Rosji w sprawę Polski • opisuje pozytywne i negatywne skutki rządów Augusta III 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje okres rządów Augusta II Mocnego • wskazuje reformy niezbędne dla wzmocnienia Rzeczypospolitej

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
27. Pierwszy rozbiór Polski	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>rozbiory Polski</i> podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszego rozbioru Polski (1772 r.) wymienia państwa, które dokonały pierwszego rozbioru Polski i wskazuje je na mapie przywołuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego jako ostatniego króla Polski 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas pierwszego rozbioru przedstawia przyczyny pierwszego rozbioru Polski ocenia postawę Tadeusza Rejtana poprawnie posługuje się terminami: <i>ambasador, emigracja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje okoliczności wyboru Stanisława Augusta na króla Polski wymienia reformy Stanisława Augusta w celu naprawy oświaty i gospodarki w II poł. XVIII w. wskazuje następstwa konfederacji barskiej porównuje postawy rodaków wobec rozbioru państwa na podstawie analizy obrazu Jana Matejki <i>Rejtan – Upadek Polski</i> 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>prawa kardynalne</i> podaje datę zawiązania konfederacji barskiej (1768 r.) przedstawia cel walki konfederatów barskich opowiada o przebiegu i decyzjach sejmu rozbiorowego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny zawiązania konfederacji barskiej
28. Kultura polskiego oświecenia	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje Stanisława Augusta jako oświeceniowego mecenasa sztuki podaje przykład zasług ostatniego króla dla rozwoju kultury polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny powołania Komisji Edukacji Narodowej wskazuje cel wychowania i edukacji młodzieży w XVIII w. podaje przykłady przedmiotów nauczanych w szkołach parafialnych 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną podaje przykłady budowli klasycystycznych przedstawia zadania Teatru Narodowego i czasopisma „Monitor” omawia zmiany wprowadzone w polskim szkolnictwie przez KEN poprawnie posługuje się terminem: <i>obiady czwartkowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia pisarzy politycznych II poł. XVIII w. (Hugo Kołłątaj, Stanisław Staszic) oraz ich propozycje reform przedstawia zasługi Stanisława Augusta dla rozwoju kultury i sztuki oświecenia wymienia malarzy tworzących w Polsce (Canaletto, Marcello Bacciarelli) charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje twórczość Juliana Ursyna Niemcewicza i Wojciecha Bogusławskiego podaje przykłady budowli klasycystycznych w swoim regionie wyjaśnia, dlaczego obrazy Canaletta są ważnym źródłem wiedzy historycznej

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
29. Sejm Wielki i Konstytucja 3 Maja	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>konstytucja</i> podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.) wymienia państwa, które dokonały drugiego rozbioru Polski 	<ul style="list-style-type: none"> podaje i zaznacza na osi czasu daty obrad Sejmu Wielkiego (1788–1792 r.) i drugiego rozbioru (1793 r.) wymienia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja (zniesienie <i>liberum veto</i> i wolnej elekcji) wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas drugiego rozbioru na obrazie Jana Matejki <i>Konstytucja 3 maja 1791 roku</i> wskazuje współtwórców konstytucji: Stanisława Augusta Poniatowskiego i Stanisława Małachowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje postać Stanisława Małachowskiego opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozbiorze podaje cel obrad Sejmu Wielkiego przedstawia okoliczności zawięzania konfederacji targowickiej i podaje jej datę (1792 r.) wskazuje na mapie Targowicę, Dubienkę i Zieleńce 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego charakteryzuje ustrój polityczny wprowadzony przez Konstytucję 3 maja przedstawia genezę ustanowienia Orderu <i>Virtuti Militari</i> opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej (1792 r.), przedstawia postanowienia sejmu w Grodnie 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja i wskazuje ich skutki
30. Powstanie kościuszkowskie i trzeci rozbiór Polski	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>naczelnik, kosynierzy, zaborcy</i> wskazuje Tadeusza Kościuszkę jako naczelnika powstania 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>insurekcja</i> podaje i zaznacza na osi czasu daty insurekcji kościuszkowskiej (1794 r.) oraz trzeciego rozbioru Polski (1795 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje postać Wojciecha Bartosa opowiada o bitwie pod Racławicami i przedstawia jej znaczenie wskazuje na mapie Racławice i Połaniec 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>uniwersał</i> przedstawia zapisy Uniwersału połanieckiego opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego i podaje jego najważniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII w.

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia państwa, które dokonały trzeciego rozbioru Polski 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny wybuchu i upadku powstania kościuszkowskiego wskazuje na mapie Kraków i tereny utracone przez Polskę podczas trzeciego rozbioru 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Kościuszko zdecydował się wydać Uniwersał połaniecki wskazuje następstwa upadku powstania kościuszkowskiego charakteryzuje postać Tadeusza Kościuszki 	<p>wydarzenia w kolejności chronologicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Maciejowice i przedstawia znaczenie tej bitwy dla losów powstania 	
Rozdział VI. Rewolucja francuska i okres napoleoński					
31. Rewolucja francuska	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Francję i Paryż poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja, rewolucja, Bastylia</i> podaje wydarzenie, które rozpoczęło rewolucję francuską wyjaśnia, dlaczego Francuzi obchodzą swoje święto narodowe 14 lipca 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>burżuazja, Stany Generalne</i> wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji (14 lipca 1789 r.) charakteryzuje postać Ludwika XVI 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji burżuazyjnej opisuje położenie stanów społecznych we Francji wyjaśnia zadania Konstytuanty przedstawia najważniejsze zapisy Deklaracji praw człowieka i obywatela poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia konstytucyjna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację we Francji przez wybuchem rewolucji opisuje decyzje Konstytuanty podjęte po wybuchu rewolucji i wskazuje ich przyczyny podaje datę uchwalenia konstytucji francuskiej (1791 r.) charakteryzuje ustrój Francji po wprowadzeniu konstytucji 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności i cel powstania Zgromadzenia Narodowego wyjaśnia ponadczasowe znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela
32. Republika Francuska	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>gilotyna, terror</i> przedstawia okoliczności stracenia Ludwika XVI 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny obalenia władzy Ludwika XVI poprawnie posługuje się terminem: <i>republika</i> 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>jakobini, dyktoriał</i> opisuje rządy jakobinów 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminem: <i>radikalizm</i> wyjaśnia na przykładzie postaci Maksymiliana Robespierre'a sens powiedzenia: <i>Rewolucja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego jakobini przejęli rządy we Francji ocenia terror jako narzędzie walki politycznej

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postać Maksymiliana Robespierre'a • wskazuje na mapie państwa, z którymi walczyła rewolucyjna Francja 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego rządy jakobinów nazwano Wielkim Terrorem • przedstawia, w jaki sposób jakobinów odsunięto od władzy • charakteryzuje rządy dyktatoratu 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>pożera własne dzieci</i> • – przedstawia skutki rządów jakobinów • – wyjaśnia przyczyny upadku rządów jakobinów 	
33. Epoka Napoleona Bonapartego	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje krótko postać Napoleona Bonapartego jako cesarza Francuzów i wybitnego dowódcę • określa I poł. XIX w. jako epokę napoleońską • przedstawia na infografice uzbrojenie żołnierzy epoki napoleońskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie państwa, z którymi toczyła wojny napoleońska Francja • podaje datę decydującej bitwy pod Austerlitz i wskazuje tę miejscowość na mapie • poprawnie postępuje się terminem: <i>zamach stanu</i> • przedstawia okoliczności przejęcia władzy przez Napoleona • wskazuje na mapie tereny zależne od Francji 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia położenie Francji w Europie podczas rządów dyktatoratu • poprawnie postępuje się terminem: <i>blokada kontynentalna</i> • wyjaśnia przyczyny wprowadzenia blokady kontynentalnej przeciw Anglii • charakteryzuje Kodeks Napoleona i podaje datę jego uchwalenia (1804 r.) • wymienia reformy wprowadzone przez Napoleona 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny niezadowolenia społecznego podczas rządów dyktatoratu • przedstawia etapy kariery Napoleona • podaje datę koronacji cesarskiej Napoleona (1804 r.) • wyjaśnia, dlaczego Napoleon koronował się na cesarza Francuzów • podaje datę pokoju w Tylży (1807 r.) i przedstawia jego postanowienia 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje okoliczności powstania i charakter Związku Reńskiego
34. Upadek Napoleona	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie postępuje się terminem: <i>Wielka Armia</i> • wskazuje na mapie Rosję i Moskwę • opisuje, jak zakończyła się wyprawa Napoleona na Rosję 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję • opisuje, w jakich warunkach atmosferycznych wycofywała się Wielka Armia 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie postępuje się terminami: <i>taktyka spalonej ziemi, wojna podjazdowa, abdykacja</i> • przedstawia strategię obronną Rosji • opisuje skutki wyprawy Napoleona na Rosję 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przebieg kampanii rosyjskiej Napoleona • podaje datę bitwy pod Borodino (1812 r.) • wskazuje na mapie Borodino 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny klęski Napoleona

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Lipskiem została nazwana „bitwą narodów” • wskazuje na mapie państwa koalicji antyfrancuskiej, Elbę i Lipsk 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje datę bitwy pod Lipskiem (1813 r.) • przedstawia skutki klęski Napoleona pod Lipskiem 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, jak przebiegał odwrót Wielkiej Armii 	
35. Legiony Polskie we Włoszech	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia państwa zaborcze • wyjaśnia, kim byli Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki • podaje nazwę hymnu Polski i wskazuje jego związek z Legionami Polskimi we Włoszech 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie posługuje się terminami: <i>legiony</i>, <i>emigracja</i> • podaje i zaznacza na osi czasu datę utworzenia Legionów Polskich we Włoszech (1797 r.) • wskazuje na mapie Włochy, Francję i San Domingo • przedstawia cel utworzenia Legionów Polskich i opisuje walki z ich udziałem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Polacy wzięli nadzieję na niepodległość z Napoleonem • opisuje udział legionistów w wojnach napoleońskich • przedstawia powody wysłania legionistów na San Domingo 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje położenie ludności polskiej po utracie niepodległości • charakteryzuje zasady obowiązujące w Legionach Polskich • wyjaśnia, dlaczego Legiony były szkołą patriotyzmu i demokracji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, w jaki sposób i skąd rekrutowano żołnierzy do polskich oddziałów wojskowych
36. Księstwo Warszawskie	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie • podaje przyczyny likwidacji Księstwa Warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego, • wskazuje na mapie Tylżę • podaje i zaznacza na osi czasu daty utworzenia i likwidacji Księstwa Warszawskiego (1807 r., 1815 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postać księcia Józefa Poniatowskiego • przedstawia okoliczności powiększenia terytorium Księstwa Warszawskiego • wskazuje na mapie Raszyn • wyjaśnia znaczenie mitu napoleońskiego dla 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zapisy konstytucji Księstwa Warszawskiego • wskazuje związek między zapisami konstytucji Księstwa Warszawskiego a ideami rewolucji francuskiej • wskazuje na mapie Somosierrę • opowiada o szarzy polskich szwoleżerów pod 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia bitwy stoczone przez napoleońską Francję z udziałem Polaków • podaje datę bitwy pod Raszynem (1809 r.)

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
			podtrzymania pamięci o Legionach	Somosierą i wskazuje jej znaczenie dla toczonych walk	

Na podstawie materiałów dydaktycznych wydawnictwa
Nowa Era opracowała Dariusz Garnarczyk